

METODICKÝ POKYN ÚKSÚP č. 15/2017**„upravujúci prihlasovanie odrôd pestovaných rastlín
do štátnych odrodových skúšok“**

v. r.

Ing. Peter Rusňák, PhD.
generálny riaditeľ**Číslo:** OOS/1102/2017**Dátum:** 1.12.2017**Účinnosť od:** 1.1.2018**Účinnosť do:** najbližšej aktualizácie**Vypracoval:** Ing. Monika Piatriková**Za riadenie dokumentu:** Ing. Monika Piatriková**Preskúmanie:** 2 roky

OBSAH

Úvod

Štátne odrodové skúšky

1. Typy odrodových skúšok
 - 1.1. Registrácia odrody
 - 1.2. Dobrovoľná registrácia
 - 1.3. Predĺženie doby registrácie odrody
 - 1.4. Zápis ďalšieho udržiavateľa
 - 1.5. Skúšky registrovaných odrôd
 - 1.6. Firemné skúšky
 - 1.7. DUS skúšky
2. Podávanie žiadostí
3. Dodanie množiteľského materiálu
4. Skúšanie geneticky modifikovaných odrôd
5. Skúšky technologickej kvality
6. Štandardná vzorka odrody
7. Skúšky odrody pre účely právnej ochrany
8. Prehliadky pokusov
9. Späťvzatie
10. Fakturácia
11. Rozhodovanie
12. Povinnosti žiadateľov/udržiavateľov počas trvania registrácie odrody

Úvod

Metodický pokyn ÚKSÚP, odboru odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“) upravujúci prihlasovanie odrôd pestovaných rastlín do štátnych odrodových skúšok (všeobecný metodický pokyn - VMP) dopĺňa **Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh** v znení neskorších predpisov, **Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín** v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“), **Vyhlášku MP SR č. 365/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín** (ďalej len „vyhláška“) a **Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín**. VMP je určený pre žiadateľov o registráciu odrôd, resp. o iné typy skúšania na OOS.

Tento metodický pokyn ruší a nahrádza Všeobecný metodický pokyn odboru odrodového skúšobníctva č. 1/2008, aktualizované vydanie platné od januára 2013.

Štátne odrodové skúšky (ďalej len „odrodové skúšky“) na účely **registrácie odrôd pestovaných rastlín** (ďalej len „odroda“), **predĺženia doby registrácie odrôd, zápisu ďalšieho udržiavateľa, skúšok registrovaných odrôd, firemných skúšok a samostatných DUS skúšok** vykonáva ÚKSÚP (ďalej len „kontrolný ústav“) na základe žiadosti.

Odrodové skúšky tvoria:

- a) skúšky hospodárskej hodnoty odrody pre druhy pestovaných rastlín (VCU skúšky)
- b) skúšky na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť odrody (DUS skúšky)
- c) skúšky technologickej kvality (skúšky TK).

V prílohe č. 1 je uvedená informácia, pre ktoré rastlinné druhy je okrem skúšok DUS podmienkou registrácie aj vykonanie VCU skúšok a skúšok TK.

Podrobnosti o organizácii odrodových skúšok, znakoch hodnotených v odrodových skúškach a kritériách na registráciu sú uvedené v Metodickom pokyne ÚKSÚP č. 8/2016 upravujúcom kritériá pre registráciu odrôd (plodinový metodický pokyn), ktorý je uverejnený na našej web stránke.

OOS každoročne zasiela žiadateľovi, príp. splnomocnenému zástupcovi **zoznam skúšaných odrôd**, ktoré sú v odrodových skúškach vysiate/vysadené v danom vegetačnom cykle, **prehľad** odborne spôsobilých pracovísk **pre výkon skúšok TK** a kontakty na príslušné pracoviská.

1. Typy odrodových skúšok

1.1. Registrácia odrody

Množiteľský materiál odrôd druhov pestovaných rastlín uvedených v prílohe č. 1 (povinná registrácia) je povolené uvádzať na trh, iba ak je odroda zapísaná v Listine registrovaných odrôd Slovenskej republiky alebo v Spoločnom katalógu odrôd poľných plodín, v Spoločnom katalógu odrôd zelenín alebo v Spoločnom katalógu odrôd viniča (ďalej len “registrovaná odroda”).

O registrácii odrody sa rozhoduje na základe výsledkov odrodových skúšok a ak sú splnené nasledujúce kritériá:

- a) odroda je odlišná,
- b) odroda je dostatočne vyrovnaná a stála,
- c) odroda má uspokojivú hospodársku hodnotu, ak je podmienkou registrácie,
- d) názov odrody spĺňa podmienky podľa Nariadenie Komisie (ES) č. 930/2000
- e) odroda má zabezpečené udržiavacie šľachtenie
- f) nemá nepriaznivý vplyv na zdravie ľudí, zvierat a na životné prostredie,

- g) v prípade genetickej modifikácie spĺňa kritériá podľa Nariadenie EP a Rady č. 1829/2003, ak ide o materiál z nej odvodený, ktorý je určený na využitie ako potravinu alebo krmovina a v prípade odrôd zelenín je ako potravinu alebo prísada do potravín.

Odrodové skúšky druhov, ktorých podmienkou registrácie sú VCU skúšky, sa vykonávajú podľa metodík odrodových skúšok pre VCU skúšky:

- a) 2 až 3 roky, ak ide o jednoročné druhy. (Ak má odroda ukončené DUS skúšky a dosiahne veľmi dobré výsledky VCU skúšok, tieto skúšky sa nemusia vykonávať v treťom roku.),
- b) najmenej 2 úžitkové roky, ak ide o viacročné druhy,
- c) 3 roky plnej rodivosti, ak ide o odrody viniča hroznorodého,
- d) 5 rokov plnej rodivosti, ak ide o klony viniča hroznorodého,
- e) 3 roky produkcie rezkov, ak ide o podpníkový vinič a 3 roky plnej rodivosti, ak ide o naštepené odrody alebo klony viniča hroznorodého.

DUS skúšky sa vykonávajú podľa platných skúšobných metodík: technických protokolov CPVO na stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „protokoly CPVO“), skúšobných metodík UPOV na stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „metodiky UPOV“), alebo národných metodík. Zoznam plodín a príslušných protokolov CPVO a metodík UPOV je uvedený v prílohe č. 3 nariadenia na webovej stránke kontrolného ústavu.

Doba registrácie odrôd druhov je

- a) 10 rokov – poľné plodiny a zeleniny uvedené v prílohe č. 1 nariadenia
- b) 15 rokov – vinič a chmeľ,
- c) 30 rokov – ovocné druhy a rody uvedené v prílohe č. 1 nariadenia,
- d) 10 rokov – druhy neuvedené v prílohe č. 1 nariadenia (dobrovoľná registrácia)

1.2. Dobrovoľná registrácia

Odrody druhov neuvedených v prílohe č. 1 nariadenia sa registrujú len na základe skúšok DUS. DUS skúšky sa môžu vykonať aj na inom odborne spôsobilom pracovisku v SR alebo v inom členskom štáte alebo u žiadateľa o registráciu.

1.3. Predĺženie doby registrácie odrody

V prípade záujmu žiadateľa, ktorý prejaví podaním príslušnej žiadosti, je možné odrode predĺžiť dobu registrácie. O predĺžení doby registrácie sa rozhodne len na základe výsledkov DUS skúšok.

Doba registrácie odrody sa predĺži na rovnakú dobu ako pri registrácii odrody.

1.4. Zápis ďalšieho udržiavateľa

Kontrolný ústav rozhodne o zápise ďalšieho udržiavateľa odrody do Štátnej odrodovej knihy, ak sa na základe vykonaných DUS skúšok preukáže, že množiteľský materiál poskytnutý ďalším udržiavateľom odrody má vlastnosti, ktoré odroda mala pri jej registrácii, a ktoré sú uvedené v oficiálnom popise registrovanej odrody.

1.5. Skúšky registrovaných odrôd

Do odrodových skúšok registrovaných odrôd môže žiadateľ prihlásiť iba odrodu registrovanú na Slovensku. V skúškach registrovaných odrôd sa hodnotia len hospodárske vlastnosti - VCU skúšky. Skúšky registrovaných odrôd sa vykonávajú najmenej 2 roky. Skúšky vykonáva kontrolný ústav alebo iné odborne spôsobilé pracovisko, ktoré má vytvorené personálne, technické a materiálne podmienky na skúšanie. Výsledky skúšok OOS zašle žiadateľovi a zverejní na webovej stránke ÚKSÚP, prípadne iným vhodným spôsobom.

1.6. Firemné skúšky

Firemné skúšky sú skúšky vykonávané na základe žiadosti, ktorou žiadateľ požiada kontrolný ústav o overenie hospodárskych vlastností a znakov odrody v agroklimatických podmienkach Slovenskej republiky. Vykonávajú sa podľa rovnakých metodík ako VCU skúšky. V prípade požiadavky žiadateľa môže byť hodnotenie vybraných znakov upravené. Firemné skúšky trvajú jeden rok. Výsledky sa nezverejňujú.

1.7. DUS skúšky

V prípade záujmu žiadateľa kontrolný ústav vykonáva aj samostatné DUS skúšky. Záverečná správa s popisom odrody môže byť použitá ako podklad na registráciu v inej krajine.

O výkon samostatných DUS skúšok môže požiadať žiadateľ aj v prípade, ak žiadosť na registráciu odrody v SR vzal späť (späťvzatie), ale požaduje dokončiť DUS skúšky, aby ich výsledky mohol využiť na registráciu alebo právnu ochranu odrôd v inej krajine.

Ak žiadateľ žiada o registráciu odrody v SR, **samostatná žiadosť o výkon DUS skúšok sa k žiadosti o registráciu neprikladá**, DUS skúšky sú v tomto prípade vykonávané automaticky (sú podmienkou registrácie odrody).

2. Podávanie žiadostí

Odrodové skúšky na účely registrácie, predĺženia doby registrácie, zápisu ďalšieho udržiavateľa, skúšok registrovanej odrody, firemných skúšok a DUS skúšok sa vykonávajú **na základe žiadostí** podaných na predpísaných tlačivách, ktoré sú zverejnené na webovej stránke kontrolného ústavu (www.uksup.sk). Pri nich sú uverejnené aj vysvetlivky k vyplňaniu jednotlivých tlačív. Kontrolný ústav prijme žiadosti aj vo forme elektronickej pošty (nejde o spôsob doručenia prostredníctvom elektronickej schránky) za predpokladu, že budú kontrolnému ústavu doručené **do 3 dní** v písomnej forme.

Podaním žiadostí o registráciu, predĺženie doby registrácie alebo zápis ďalšieho udržiavateľa začína správne konanie v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. (správny poriadok), v znení neskorších predpisov.

Žiadosť o registráciu odrody, predĺženie doby registrácie odrody a zápis ďalšieho udržiavateľa je oprávnený podať žiadateľ, ktorý

- a) odrodu objavil, vytvoril alebo vyvinul na vlastné náklady, alebo financoval jej objavenie, vytvorenie alebo vyvinutie,
- b) má na odrodu udelené šľachtiteľské osvedčenie,
- c) nadobudol prevodom alebo prechodom šľachtiteľské osvedčenie k odrode,
- d) podal prihlášku na ochranu práv odrody,
- e) je udržiavateľom odrody, ktorá nie je chránená podľa osobitného predpisu, alebo
- f) je právnym nástupcom žiadateľa uvedeného v písmenách a) až e).

Žiadateľ je povinný buď

- a) v písomnej forme kompletne a čitateľne vyplnené alebo
- b) prostredníctvom elektronickej schránky ÚKSÚP

predložiť nasledujúce dokumenty:

a) **žiadosť** - 2 originály,

b) **technický dotazník (TD)** - 2 originály,

- u slnečnice ročnej, kukurice siatej, repky olejky – pre hybrid **a aj pre každý komponent** (materskú líniu sterilnú formu, materskú líniu fertílную formu – udržiavateľa sterility, otcovskú líniu)
- TD sa podávajú len pri žiadosti o registráciu odrody, pri zápise ďalšieho udržiavateľa a pri samostatnej žiadosti o vykonanie DUS skúšok

- u slnečnice ročnej a kukurice siatej žiadame všetky technické dotazníky hybridu a jeho komponentov zaslať aj e-mailom

c) **informáciu o odrode** - 2 originály – iba v prípade žiadosti o registráciu odrody a len u pšenice letnej, tvrdej, špaldovej a dvojzrnovej

d) **splnomocnenie**, ktorým žiadateľ môže splnomocniť fyzickú osobu, fyzickú osobu podnikateľa alebo právnickú osobu na zastupovanie vo veci registrácie odrody. V prípade, ak zvolí komunikáciu s OOS prostredníctvom tejto splnomocnenej osoby, **mal by komunikovať prostredníctvom nej**. Ak má žiadateľ trvalý pobyt alebo sídlo mimo členských štátov EÚ, **musí splnomocniť** fyzickú osobu, fyzickú osobu podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorá má trvalý pobyt alebo sídlo v SR alebo inom členskom štáte EÚ.

e) **návrh názvu odrody**,

ktorý podáva žiadateľ na predpísanom tlačive a to len pri konaní o registráciu odrody. Do žiadosti je nevyhnutné uviesť aj údaj, či je požadovaný názov **navrhnutý na registráciu** alebo **registrovaný v inom členskom štáte EÚ alebo v členskom štáte UPOV**.

Návrh názvu môže byť podaný spoločne so žiadosťou o registráciu odrody alebo v priebehu konania, avšak **najneskôr 6 mesiacov pred predpokladaným ukončením odrodových skúšok**. Pri nedodržaní tejto lehoty sa konanie o registráciu odrody predĺži o dobu overovania vhodnosti názvu.

Kontrolný ústav otestuje vhodnosť podaného návrhu názvu. Ak názov nespĺňa požiadavky dané príslušnou legislatívou, zašle žiadateľovi **námietku k názvu** s odôvodnením a výzvou na **podanie nového návrhu názvu**.

Z dôvodu urýchlenia posúdenia vhodnosti názvu je možné pred podaním oficiálneho návrhu názvu požiadať kontrolný ústav prostredníctvom elektronickej pošty o pretestovanie vhodnosti názvu.

V prípade vhodnosti návrhu názvu je tento uverejnený v Spravodajcovi odrodového skúšobníctva.

Žiadosť o predĺženie doby registrácie odrody podáva žiadateľ, resp. udržiavateľ odrody na OOS na tlačive vydanom ÚKSÚP-om.

Z praxe vyplynulo, že žiadosť o predĺženie doby registrácie stačí podať **1 rok** (jednoročné druhy) **až 2 roky** (viacročné druhy) **pred uplynutím doby** registrácie. Podaním žiadosti o predĺženie doby registrácie odrody sa platnosť registrácie dočasne predlžuje do prijatia rozhodnutia o predĺžení doby registrácie odrody.

Zoznam odrôd, ktorým by mala k 31.12. v danom roku uplynúť registrácia uvádzame na našej web stránke: <http://www.uksup.sk/oos-listina-registrovanych-odrod/>

Žiadateľ je povinný kontrolnému ústavu

- a) podať žiadosti v stanovenom termíne (príloha č. 2) na adresu OOS v Bratislave,
- b) poskytnúť bezplatne množiteľský materiál v stanovenom množstve, kvalite a termíne na určenú adresu (príloha č. 2). ÚKSÚP nepreberá množiteľský materiál mimo uvedených dodacích miest.

Ak žiadateľ požaduje zvláštne agrotechnické opatrenia alebo vykonanie doplnkových analýz, musí byť táto požiadavka presne formulovaná v žiadosti o registráciu odrody v bode 11. Kontrolný ústav túto požiadavku posúdi a oznámi žiadateľovi, či je požiadavka realizovateľná. Náklady spojené s jej realizáciou hradí v plnej výške žiadateľ.

Žiadateľ, resp. udržiavateľ odrody je povinný informovať kontrolný ústav o všetkých zmenách súvisiacich s údajmi uvedenými v žiadostiach u odrôd, ktoré sú v procese registrácie ako aj

u registrovaných odrôd, **do 30 dní od uskutočnenia zmeny** (napr. zmena názvu spoločnosti, zmena sídla spoločnosti a i.).

Ak registrovanú odrodu udržiavajú viacerí udržiavatelia,

- a) každý z nich musí u druhov uvedených v Prílohe č. 1 písomne požiadať kontrolný ústav, aby bol v Štátnej odrodovej knihe zapísaný ako ďalší udržiavateľ odrody. Ak ide o právne chránenú odrodu, udržiavateľ odrody musí k žiadosti pripojiť písomný súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia, inak kontrolný ústav konanie o zápise ďalšieho udržiavateľa odrody do Štátnej odrodovej knihy zastaví,
- b) ďalší udržiavateľ odrody je povinný dodať kontrolnému ústavu bezplatne množiteľský materiál v určenom množstve, kvalite a termíne (príloha č. 2),
- c) pre zápis ďalšieho udržiavateľa sa vykonávajú iba DUS skúšky, pričom sa popis porovnáva s popisom registrovanej odrody,
- d) ak odrodu udržiava viac udržiavateľov, musí žiadosť o predĺženie doby registrácie podať každý udržiavateľ, ktorý chce byť uvádzaný ako udržiavateľ i po predĺžení doby registrácie danej odrody.

Ak žiadateľ **nesplní svoje povinnosti** týkajúce sa:

- a) vyplnenia a odovzdania všetkých predpísaných tlačív,
- b) dodržania stanoveného množstva a termínu dodania množiteľského materiálu,
- c) kvalitatívnych požiadaviek stanovených parametrov množiteľského materiálu,

kontrolný ústav ho vyzve na odstránenie uvedeného nedostatku, určí mu lehotu na jeho odstránenie a zároveň **preruší konanie**. Po odstránení nedostatkov v stanovenej lehote kontrolný ústav v konaní pokračuje. Ak žiadateľ ani v určenej lehote nedostatok neodstráni, kontrolný ústav **konanie zastaví**.

3. Dodanie množiteľského materiálu

Množiteľský materiál dodávaný do odrodových skúšok musí svojimi parametrami vyhovovať kvalitatívnym požiadavkám stanoveným pre certifikované osivo.

Množiteľský materiál **nesmie byť chemicky ošetrovaný**, s výnimkou množiteľského materiálu **pre VCU skúšky** plodín kukurice siatej, slnečnice ročnej, repy cukrovej a repy kŕmnej (príloha č. 2).

Pri dodaní množiteľského materiálu hybridov kukurice siatej, slnečnice ročnej, repky olejky ozimnej a repky olejky jarnej **na účely registrácie** sa požaduje dodanie množiteľského materiálu hybridu a všetkých komponentov (materská línia sterilná forma, materská línia fertílňá forma – udržiavateľ sterility, otcovská línia) na skúšky DUS v roku podania žiadosti v určenom termíne (príloha č. 2). Nedodanie osiva niektorého z komponentov je dôvodom na zastavenie konania vo veci registrácie odrody.

V prípade, že kontrolný ústav už vyskúšal niektorý komponent hybridu od konkrétneho udržiavateľa a výsledky DUS skúšok má k dispozícii, nie je potrebné osivo takéhoto komponentu dodávať znovu, ak je komponentom pre ďalší hybrid.

S osivom alebo sadivom musia byť písomne dodané osivové hodnoty (kľičivosť, čistota, HTS).

Množiteľský materiál dodávaný do odrodových skúšok z tretích krajín musí byť colne vybavený. Kontrolný ústav nevybavuje colné a dovozné formality. Dodaním množiteľského materiálu nesmú vzniknúť kontrolnému ústavu žiadne náklady.

V prípade, že do VCU skúšok bude dodané väčšie množstvo množiteľského materiálu, ako bolo požadované, nevyužitý materiál bude zlikvidovaný.

4. Skúšanie geneticky modifikovaných odrôd

V prípade, že žiadateľ prihlási do odrodových skúšok geneticky modifikovanú odrodu, skúšky na účely registrácie kontrolný ústav vykonáva na príslušnom evidovanom pracovisku (podľa zákona č. 184/2006 o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe) na základe zmluvy s daným pracoviskom.

Kontrolný ústav sa zaväzuje informovať žiadateľa každoročne formou Dohody o vykonaní Štátnych odrodových skúšok

- a) o mieste založenia štátnych odrodových skúšok s geneticky modifikovanými odrodami,
- b) o výške platby a povinnosti uhradenia platby za vykonané skúšky formou faktúry, ktorú vystaví žiadateľovi príslušné evidované pracovisko (ďalej len „faktúra“). Faktúru je nutné uhradiť do dátumu splatnosti uvedenom na faktúre, inak bude účtovaný úrok z omeškania vo výške 0,05 % z neuhradenej sumy za každý deň omeškania príslušnému evidovanému pracovisku,
- c) o povinnosti uhradenia nákladov vynaložených na vykonanie skúšok i v prípade, že žiadateľ svojim konaním zmarí odovzdanie výsledkov skúšok, prípadne neprevezme výsledky. V prípade, že príslušné evidované pracovisko z dôvodov vylučujúcich zodpovednosť (vyššia moc) nebude môcť dodať úplné výsledky, uhradí žiadateľ oprávnene vynaložené náklady.

Kontrolný ústav vystaví žiadateľovi faktúru za administratívne úkony súvisiace so skúškami geneticky modifikovaných odrôd a za vykonanie DUS skúšky.

5. Skúšky technologickej kvality

Súčasťou odrodových skúšok je overovanie technologickej kvality skúšanej odrody u druhov vyznačených v prílohe č. 1.

Skúšky sa vykonávajú v laboratóriách kontrolného ústavu alebo na inom odborne spôsobilom pracovisku, s ktorým kontrolný ústav uzatvoril zmluvu. Odborne spôsobilé pracovisko uzatvorí v prípade záujmu žiadateľa súčasne samostatnú zmluvu so žiadateľom.

Náklady spojené s vykonaním rozborov účtuje odborne spôsobilé pracovisko žiadateľovi. Žiadateľ obdrží výsledky svojich odrôd a kontrolných odrôd až po zaplatení faktúry. Náklady za rozborov kontrolných odrôd sa rozpočítavajú medzi žiadateľom. Faktúru za rozborov zašle príslušné pracovisko - vykonávateľ žiadateľovi, ktorý je povinný uhradiť faktúru do 14 dní odo dňa doručenia. Úrok z omeškania platby je 0,05 % z neuhradenej sumy za každý deň oneskorenia.

6. Štandardná vzorka odrody

V prípade odrody, ktorá je na Slovensku registrovaná alebo právne chránená, kontrolný ústav uchováva **štandardnú vzorku** osiva danej odrody počas jej registrácie alebo právnej ochrany. Je to časť osiva dodaného do odrodových skúšok a je súčasťou množstva dodaného na účely DUS skúšok.

Pri poklese množstva štandardnej vzorky na úroveň, kedy už nie je toto množstvo dostatočné pre založenie DUS skúšok, kontrolný ústav požiada žiadateľa, resp. udržiavateľa o dodanie novej vzorky osiva danej odrody. Je potrebné dodať bezplatne množiteľský materiál **bez chemického ošetrovania a rovnakej kvality** ako do odrodových skúšok v stanovenom množstve a termíne na určenú adresu (príloha č. 2). S množiteľským materiálom musia byť písomne dodané osivové hodnoty (klíčivosť, čistota, HTS).

Ak žiadateľ, resp. udržiavateľ nedodá množiteľský materiál danej odrody ani na základe oficiálne zaslanej výzvy, kontrolný ústav začne konanie o zrušení registrácie odrody.

Po dodaní novej vzorky osiva odrody vykoná kontrolný ústav verifikáciu osiva – overenie odrodovej pravosti porovnaním v poľnom pokuse (s využitím pôvodnej vzorky osiva a novo dodaného osiva).

7. Skúšky odrody pre účely právnej ochrany

Na základe zákona č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín je ÚKSÚP - OOS povereným odborným orgánom pre zisťovanie znakov a vlastností odrôd prihlásených pre udelenie národnej právnej ochrany odrôd. V zmysle tohto zákona kontrolný ústav predkladá Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR záverečnú správu o vykonaní DUS skúšok ako podklad pre udelenie šľachtiteľského osvedčenia.

V prípade, že pre odrodu už boli kontrolným ústavom DUS skúšky vykonané, **žiadost'** na právnu ochranu odrody **je vybavená administratívne** za úhradu poplatku za prevzatie výsledkov DUS skúšok. V opačnom prípade sa DUS skúšky pre odrodu vykonávajú 2 roky. Pre výkon týchto skúšok je prihlasovateľ na právnu ochranu povinný bezplatne poskytnúť množiteľský materiál v stanovenom množstve, kvalite a termíne na určenú adresu (príloha č. 2).

V zmysle vyššie uvedeného zákona má kontrolný ústav voči prihlasovateľovi na právnu ochranu právo na úhradu za výkony spojené s odborným prieskumom odrody, a to v súlade s cenníkom kontrolného ústavu platným v čase vystavenia faktúry.

8. Prehliadky pokusov

Ak má žiadateľ alebo splnomocnený zástupca prihlásených odrôd záujem vykonať kontrolu stavu svojich odrôd v poľnom pokuse na skúšobných staniciach ÚKSÚP, musí túto návštevu mailom v dostatočnom predstihu nahlásiť vedúcemu príslušnej skúšobnej stanice a v kópii informovať príslušného plodínového špecialistu (VCU skúšky) alebo DUS referenta (DUS skúšky). Návšteva sa môže po dohode s vedúcim konkrétnej skúšobnej stanice uskutočniť počas pracovnej doby a v prítomnosti zamestnanca zodpovedného za daný pokus.

9. Späťvzatie

Kedykoľvek v čase od podania žiadosti až po vydanie rozhodnutia vo veci je žiadateľ oprávnený napr. z dôvodu nedostatočnosti čiastkových výsledkov skúšok odrody, požiadať o ukončenie skúšania odrody a zastavenie konania. Pre tento účel zašle späťvzatie žiadosti na OOS v Bratislave. Môže na to využiť príslušný formulár uverejnený na stránke ústavu. Kontrolný ústav následne rozhodnutím konanie zastaví.

10. Fakturácia za odrodové skúšky

Kontrolný ústav vykoná každoročne zúčtovanie nákladov za odrodové skúšky podľa cenníka výkonov platného v danom roku. Žiadateľ je povinný uhradiť náklady na vykonanie odrodových skúšok. Faktúry sú u väčšiny plodín spravidla zasielané ku koncu kalendárneho roka, pri fakturácii za skúšanie kukuríc a slnečníc až začiatkom ďalšieho roka. Kontrolný ústav si vyhradzuje právo poslať faktúru aj v inom termíne ako je uvedené vyššie.

V prípade, že výsledky odrodových skúšok budú zmarené z dôvodov vylučujúcich zodpovednosť pracoviska (napr. živelné pohromy), žiadateľ uhradí alikvotnú čiastku z vynaložených nákladov ceny pokusu.

11. Rozhodovanie

Na základe výsledkov všetkých skúšok (VCU, DUS, TK) vykonaných pre konkrétnu žiadost' odrody a na základe kritérií pre registráciu odrôd pestovaných rastlín uvedených v PMP vypracuje kontrolný ústav podklady a návrh pre rozhodnutie. Jednotlivé návrhy sú prerokovávané na OOS na odbornej odrodovej komisii. Následne sú podklady zasielané žiadateľovi, resp. splnomocnenému zástupcovi, aby sa k podkladom vyjadril v určenej lehote. Ak s podkladmi súhlasí, kontrolný ústav môže vydať rozhodnutie. Rozhodnutie je zasielané žiadateľovi, resp. splnomocnenému zástupcovi do vlastných

rúk. Ak sa žiadateľ v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia voči rozhodnutiu neodvolá, rozhodnutie nadobúda právoplatnosť.

12. Povinnosti žiadateľov/udržiavateľov počas trvania registrácie odrody

Žiadateľ, resp. udržiavateľ odrody je povinný na základe požiadavky kontrolného ústavu dodať bezplatne množiteľský materiál danej odrody v požadovanom množstve, kvalite a termíne na určenú adresu na jej preskúšanie za účelom zistenia, či odroda spĺňa podmienky registrácie, teda na kontrolu udržiavacieho šľachtenia.

V prípade, že odroda nespĺňa podmienky registrácie, alebo stav udržiavacieho šľachtenia nezaručuje identitu odrody a udržanie jej vlastností, uloží kontrolný ústav udržiavateľovi odrody lehotu na odstránenie nedostatkov. Ak udržiavateľ ani v uvedenej lehote nedostatok neodstráni, kontrolný ústav začne konanie o zrušení registrácie.

Ak žiadateľ, resp. udržiavateľ odrody nespĺní požiadavku kontrolného ústavu dodať bezplatne množiteľský materiál registrovanej odrody, kontrolný ústav zašle výzvu na dodanie množiteľského materiálu, v ktorej stanoví lehotu na splnenie požiadavky a informuje žiadateľa, resp. udržiavateľa, že ak kontrolnému ústavu nebude poskytnutý množiteľský materiál, kontrolný ústav zruší registráciu odrody.

Všetky ďalšie odborné a metodické informácie možno získať priamo u plodinových špecialistov na skúšobných staniach kontrolného ústavu, ktorých adresy sú uvedené na web stránke ÚKSÚP: <http://www.uksup.sk/oos-kontakty/>.

Použité skratky:

CPVO – Úrad spoločenstva pre odrody rastlín

DUS skúšky – skúšky na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť

EÚ – Európska únia

HTS – hmotnosť tisíc semien

OOS – odbor odrodového skúšobníctva

PMP – Plodinový metodický pokyn

SR – Slovenská republika

TD – technický dotazník

TK – skúšky technologickej kvality, technologické rozbor

ÚKSÚP – Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

UPOV – Medzinárodná únia pre ochranu nových odrôd rastlín

VCU skúšky – skúšky hospodárskej hodnoty

VMP – všeobecný metodický pokyn